

Kahramanmaraş Valisi Vahdettin Özkan

Sayın Valim öncelikle
“İdarecinin Sesi Dergisi” olarak bize
bu röportaj imkânını verdiğiniz için
teşekkür ederiz.

Kahramanmaraş ilinde yaklaşık bir yıldır görev yapıyorsunuz. Genel olarak Kahramanmaraş ilini nasıl tanımlarsınız?

Her şeyden önce Maraş istiklal madalyasıyla ödüllendirilmiş bir şehir. Daha sonra da TBMM tarafından Kahraman unvanı verilerek adı Kahramanmaraş olarak değiştirilmiş. Tarihteki onurlu mücadelesinin yanı sıra edebiyat ve düşünce dünyamızda önemli izler bırakan “Şairler Şehri”.

Bir yandan eskiyi yaşatırken, diğer yandan yeniye bir yönelik yapı var Maraş'ta. Kendine özgü varlıklardan günümüz değerlerini ortaya çıkarmış bir şehir: Dondurma, tarhana, biber, el sanatları... Örneğin bakır işlemeciliğinde ilerleyen ilimiz günümüzde modern metal mutfak eşyası üretiminin temellerini atmış ve

Kahramanmaraş bugün Türkiye'nin en büyük metal mutfak eşya üreticisi konumuna gelmiş.

Birçok tarımsal üründe Türkiye ölçeğinde önemli paya sahip bir il. Ceviz üretiminde Türkiye'de ilk sırada, kırmızıbiber üretiminde 3., çerezlik ayçiçeği üretiminde 4.sırada. 600'ü endemik olmak üzere 3.000'e yakın bitki çeşidi bulunuyor ilimizde.

İnanç, kültür ve doğa turizmi varlıklarına sahip; Eshab-ı Kehf, Germe-nica Antik Kenti, yayla turizm varlıkları, şifalı suları ile kaplıcaları, su sporları imkânları, fotoğrafçılar için eşsiz fırsatlar sunan doğası...

Kahramanmaraş'ta hem somut varlıklar hem de soyut değerler insan ile kıymetine kavuşmuş. Tarihin biriktirdiği kültür, Yedi Güzel Adamlar edebiyata sanata dönüşerek bizlere ulaşıyor. El sanatlarından, zanaatlardan kuyumculuk, metal eşya gibi sektörler ortaya çıkıyor ve Türkiye'nin en

iyileri arasında yer alıyor. Kahramanmaraş'ı tanımlamak gerekirse yaptığı işte en iyi olmak isteyenlerin şehri diye nitelendirebilirim.

Kahramanmaraş ilinin tarihsel geçmişinde öne çıkan dönüm noktalarından ve özellikle “Kahraman” sıfatını hak kazanmasından ve “madalyalı şehir” olma ayrıcalığından bahsedebilir misiniz?

Birinci Dünya Savaşı sona erdiğinde Müttefiklerin kaybetmesi üzerine Mondros Anlaşması imzalanıyor ve Anadolu'da birçok yer işgal ediliyor. Fransızların işgal döneminde halk içinde huzursuzluklar ortaya çıkıyor ve şehir içten içe kaynamaya başlıyor. İşgalcilere ilk kurşun Sütçü

İmam tarafından sıkılmış. Bu sedef kakmalı tabanca hala Kahramanmaraş Müzesinde sergilenmekte.

Bu olayın ardından ise bayrak hadisesi meydana geliyor. 27 Kasım 1919 gecesi Maraş Kalesindeki Türk Bayrağı işgalciler tarafından indirilince, ertesi sabah yani 28 Kasım Cuma günü şehir infiale sütkleniyor, Cuma namazı için Ulucami'de toplanan halk Bayraksız Namaz Kılınmaz diyor ve halk topluca kaleye gidip bayrağını tekrar Kale burçlarına dikiyor.

Bayrak olayından sonra şehirde örgütlenme artıyor, her mahallede Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti kuruluyor ve direniş hazırlıkları başlıyor. 21 Ocak 1920 Şehir harbi başlıyor ve 22 gün süren mücadeleden sonra Kahramanmaraş işgalci istilasından kurtuluyor.

Bu olay Türk Kurtuluş Savaşının en önemli başlangıç hareketlerinden biridir. Gelelim istiklal madalyasına ve Kahraman sıfatına hak kazanmaya... Kurtuluş Savaşı sonrasında Ankara tarafından Milli Mücadeleye katılanların listesi talep ediliyor. Şehrin yöneticilerinin cevabı: "Milli Mücadeleye katılmayan tek bir fert bile yoktur" şeklinde oluyor. Bunun üzerine İstiklal Madalyasının Maraş'ta fertlere değil şehrin tamamına verilmesi kararlaştırılıyor ve Maraş bir adet kırmızı şeritli İstiklal Madalyası ile ödüllendiriliyor. İstiklal madalyalı şehrimiz milli mücadeledeki fedakârlığından ötürü TBMM tarafından 7 Şubat 1973 tarihinde de Kahramanlık payesiyle ödüllendiriyor.

Kahramanmaraş'ın "Şairler Şehri" unvanı da var. Bu yönüyle Kahramanmaraş'ı anlatabilir misiniz?

Kahramanmaraş, Necip Fazıl, Cahit Zarifoğlu, Abdurrahim Karakoç, Aşık Mahsuni gibi büyük ustalara sahip

ve "Şairler Şehri" unvanını sonuna kadar hak ediyor.

Ne mutlu ki şehrimizin bu özelliği artık daha geniş kitleler tarafından biliniyor. Bunu biraz da son dönemde yayınlanan Yedi Güzel Adam adlı diziyeye borçluyuz. Bir dönem veya hayatı boyunca Kahramanmaraş'ta yaşamış 7 büyük şairi ele alan bir dizi. Edebiyatımızda ve düşünce tarihimizde önemli izler bırakan Erdem Bayazıt, Nuri Pakdil, Rasim Özdenören, Ali Kutlay, Cahit Zarifoğlu, Mehmet Akif İnan ve Alaeddin Özdenören'in hikâyesi. Hem bu güzel insanlarımız anlatıldı hem de Maraş tarihi ve kültürü anlatıldı dizide.

Şimdi şehir bu güzel adamlara sahip çıkıyor. Edebiyatımızda önemli yeri olan bu güzel insanlardan Nuri PAKDİL'in evinin kamulaştırılarak kültür evine dönüştürülme projesi yürütülüyor. Önümüzdeki dönemlerde diğer şairlerimizle de devam edecek ve sahip olduğumuz değerleri daha çok kişiye tanıtılabileceğiz.

Kahramanmaraş, sanayi üretimi, tarımsal üretimi, doğal kaynakları, tarihi ve kültürel varlıkları, yaşam tarzı ve gelenekleri ile ülkemizin ilgi çeken ve bilinirlik düzeyi yüksek illerinden biri olarak tanınmaktadır. Bu kapsamda ilin sahip olduğu potansiyelin yeterince değerlendirildiğini düşünüyor musunuz? Bu konuya yönelik çalışmalardan söz edebilir misiniz?

Kahramanmaraş ekonomisine yön veren sektörler; tekstil, metal mutfak eşyası, gıda, kâğıt sanayi ve kuyumculuktur. Türkiye'de üretilen ipliğin %35'i, dokuma kumaşın %10'u Kahramanmaraş'ta üretilmektedir. Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu - 2016 listesinde Kahramanmaraş'ta tekstil sektöründe 7 firma olmak üzere toplamda 10 firma bulunmaktadır.

Metal mutfak eşyası sektöründe Türkiye üretiminin % 65'i ilimizde gerçekleştirilmekte. Tencere setleri, çaydanlıklar, cezve setleri... Metal mutfak eşya sektöründe 2016 yılı rakamlarına göre 80 milyon ABD dolarının üzerinde ihracat gerçekleştirildi ilimizde. Kuyumculuk bir diğer önemli sektör. 22 ayar altın imalatında İstanbul'dan sonra Kahramanmaraş 2. sırada yer almakta.

Ayrıca Kahramanmaraş Türkiye'nin önemli bir enerji merkezi konumdadır. 2 termik santral, 38 HES ve 1 RES olmak üzere 41 elektrik santrali ile Türkiye elektrik üretiminin %3,2'si gerçekleştirilmekteyiz. Kahramanmaraş ilinde bulunan zengin linyit yataklarından beslenen Afşin Elbistan Termik Santrali, Türkiye'nin en büyük termik elektrik santrali olma özelliğindedir.

İlimizin sanayisine baktığımızda, evet iyi bir noktadayız ancak bu potansiyeli daha iyi değerlendirerek daha da iyi noktalara gelebiliriz. Tekstil, Metal Mutfak Eşyası, Kuyumculuk Kadın Ayakkabısı gibi sektörlerde lokomotif illerden olan Kahramanmaraş daha iyi konumda olmalı diye düşünüyoruz.

İlimizde, Kahramanmaraş Organize Sanayi Bölgesi ve Türkoğlu Organize Sanayi Bölgesi olmak üzere 2 OSB ve 6 küçük sanayi sitesi yer almaktadır. Elbistan ve Tekstil İhtisas OSB'lerinin yapım çalışmaları devam etmekte. Yapım süreçleri devam eden OSB'lerin faaliyete geçmesiyle

birlikte yaklaşık 15.000 kişilik ilave istihdam oluşturulacağı öngörülmekte. Kuyumcu Kent, Ahşap İşleri Küçük Sanayi Sitesi - Kahramanmaraş Merkez Sanayi Sitesi-IV. Bölüm ve Türkoğlu Karma Küçük Sanayi Sitesi olmak üzere 4 yeni sanayi sitesi inşaat yapım aşamasına geldi. Ayrıca Marangozlar ve Mobilyacılar İhtisas, Ayakkabıcılar, Teknik Makineciler İhtisas ve Pazarcık Karma Küçük Sanayi Sitelerinin tüzel kişilikleri bulunmakta. Önümüzdeki dönemde bu sanayi sitelerinin de inşaat sürecini başlatmayı planlıyoruz.

Baktığımız zaman sanayinin yanı sıra tarım ve turizmde de önemli potansiyele sahibiz. Tarım sektöründe katma değerini yükseltmesi

için coğrafi işaretleme çalışmalarına başladık, 20'ye yakın üründe başvuru sürecimiz devam ediyor. Tarım ve tarıma dayalı sanayi sektörlerinde başta dondurma olmak üzere, kırmızı biber, ceviz, elma gibi ürünlerde Türkiye ölçeğinde önemli bir üreticiyiz.

Önemli turizm değerlerine sahibiz... Germanicia Mozaikleri, Eshab-ı Kehf, Ulu Cami, Kapalı Çarşı... Turizm sektöründe kurumlarımız vasıtasıyla sağlanan mali desteklerle özel sektörü güçlendirmenin yanı sıra, gerçekleştirdiğimiz organizasyonlarla da turizm varlıklarımızı tanıtlıyoruz.

Elbette öne çıkan sektörlerimizdeki potansiyeli değerlendirmeye yönelik gelişigüzel çalışmalar yapmıyoruz. Önce planlamasını gerçekleştiriyoruz. Yol haritamızı belirliyoruz. Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanan Bölge Planı tüm sektörlerdeki vizyonumuzu ortaya koyarken, Kahramanmaraş ili Tarımsal Yatırım ve Üretim Strateji Planı tarım alanında gerçekleştirdiğimiz faaliyetlerin çerçevesini çiziyor, Turizm Stratejisi ve Eylem Planı ise turizm sektöründeki faaliyetlerimizde bize kılavuz oluyor. İlçelerimiz için stratejik mekânsal planlar hazırlıyoruz. Ayrıca ilimizde Döngel Bölgesi kırsal turizm faaliyetlerinin geliştiği bir alan. Biz de özel sektör eliyle gerçekleştirilen bu yatırımların altyapısına katkı sağlamak, o bölgenin planlı ve altyapı olanakları sağlanmış şekilde turizme kazandırılması için Döngel Kırsal Kalkınma Master Planı'nı hazırlıyoruz. İlimizde öne çıkan veya potansiyeli bulunan metal eşya, çimento, kuyumculuk, kültür bakkıncılığı gibi alanlarda sektör raporlarımızı hazırladık. Tüm ilçelerimiz için Kırsal Kalkınma Planlarımızı da hazırlıyoruz. Valiliğimiz bünyesinde oluşturduğumuz iş takip sistemi ile de hazırlanan çalışmalar kapsamında kurumlarımıza verilen görevleri takip ediyoruz.

Kahramanmaraş İlinin ileriye dönük vizyonu nedir? Cumhuriyetimizin kuruluşunun 100. Yıldönümünde Kahramanmaraş ilini nerede görmek istiyorsunuz? Bununla ilgili bir yol haritanız var mı?

Kahramanmaraş'ın 2023 vizyonu nitelikli insan kaynağı ve sosyal altyapısı ile yaşam kalitesi yüksek; tekstilde ve kuyumculukta lider, dondurmacılıkta marka, önemli bir enerji merkezi, ihracatta rekabet gücü yüksek sanayinin çekim merkezi bir il olmaktadır.

Bu vizyonu gerçekleştirmek amacıyla son 14 yılda Kahramanmaraş'ta 14 Milyar TL'nin üzerinde yatırım ve destek sağlanmıştır. Kahramanmaraş ili yeni teşvik sistemi kapsamında (Haziran 2012 – Aralık 2016 dönemi) 6,4 milyar TL yatırım tutarı ve 10.260 istihdam ile 5. Bölge illeri arasında en fazla teşvik alan il konumundadır. Kahramanmaraş ihracatı son 14 yılda 7,7 kat oranında artmıştır.

Kahramanmaraş ilinin sanayide, tarımda ve turizmde sahip olduğu potansiyelin değerlendirilmesi, şehrin kalkınması için en önemli unsur. Elbette yeni sanayi alanları oluşturmak, tarım alanlarının sulanabilirliğini artırmak, turizm değerlerini tanıtmak önemli.

Ancak daha da önemli olan yenilikçi ürünler ortaya çıkarmak. Yenilikçi yöntemler geliştirmek. Hem sanayi hem de tarım sektöründe araştırma geliştirme faaliyetlerine daha fazla önem vererek, yerel kaynakları daha etkin kullanarak 2023'e ulaşmayı hedefliyoruz.

Bu kapsamda Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanan Bölge Planında Kahramanmaraş ili özelinde yer verilen Metal Mutfak Eşya Kümelenmesi, Metal Mutfak Eşya Ortak Tasarım ve Kalite Merkezi, Lisanslı Depoculuk Projelerinin hayata geçirilmesi katma değer artırılmasına büyük katkı sağlayacaktır.

Hedefimiz 2023 yılında Kahramanmaraş'ın yerel kaynaklarını yenilikçi ve yüksek teknoloji ürünlere dönüştürdüğünü görmek. Ayrıca sosyal ve kentsel altyapısının da geliştirilerek yaşam kalitesi yüksek bir bölge haline gelmesi de en önemli hedeflerimiz arasında yer almaktadır.

Kahramanmaraş ilinde başlamış olan ve özellikle önem verdiğiniz projeye ya da projeler var mı? Bahsedebilir misiniz?

2017 Yılı Kamu Yatırım Programına göre Kahramanmaraş ilindeki toplam yatırımın % 40'ı ulaştırma sektörüne yapılarak söz konusu sektör yatırımlardan en yüksek payı almıştır. Bu yatırımın büyük bir bölümü de karayolu yatırımı olarak gerçek-

leşmiştir. Bunun yanı sıra Kahramanmaraş'ta barajlar, göletler, sulama tesisleri, nehirler ve ormancılık faaliyetleri de muazzam yatırımlarla ilerlemeye devam etmektedir. Kahramanmaraş tarımı için GAP kapsamına alınması önemli bir adım olan Kılavuzlu sulama barajı, neredeyse 6 katlık zirai gelir artışı ile çiftçilerimizin yüzünü güldürecek önemli bir yatırım aracıdır.

2017 yılından geriye bakıldığında son 14 yılda 14 milyar 108 milyon 787 bin TL tutarında yatırım ve destek sağlanmıştır. Bu kapsamda 5.191 derslik, 26 pansiyon, 10 yeni hastane binası, 2 Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi, 53 Ambulans, 228 km Bölünmüş yol, 105,7 km BSK yol, 16 Köprü ve 4 Tünel, 4 baraj ve 5 gölet yapılmıştır. KÖYDES Projesi ile toplam 3.500 km yol, 1.074 üniteli içme suyu, 39 sulama ve 17 kanalizasyon yapılarak Kahramanmaraş ilinin hizmetine sunulmuştur.

İlde projelere sektör bazlı bakmakta fayda var, çünkü her bir sektörde birçok projeyi aynı anda yürütmekteyiz.

Birkaç örnek vermek gerekirse; Türkoğlu ilçemizde yapımı hızla devam eden **Lojistik Merkezi Projesini**

İlin sanayi, tarım, kültür-turizm ve istihdam potansiyelini değerlendirerek; Kahramanmaraş ilinin farklı alanlarda sahip olduğu potansiyelin ülkemize ve ülke ekonomisine katkıları konusundaki düşüncelerinizi bizimle paylaşır mısınız?

ihracat kabiliyeti hızla gelişen Kahramanmaraş Sanayisinin rekabet gücünü arttırması bakımından heyecan verici bir proje olarak değerlendiriyoruz.

Bir diğer proje de Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansımız tarafından yürütülen ve Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi işbirliğinde gerçekleştirilecek olan **Tasarım ve 3D Modelleme Merkezi**dir. Bu proje hayata geçtiğinde özellikle kuyumculuk ve metal mutfak eşya sektörlerinde tasarım ve ürün geliştirme çalışmalarıyla katma değer daha da yükseltilecek. Her iki sektörde de kendi tasarımlarımızı, mesleki eğitim almış, tasarım programlarını kullanabilen gençler ile geliştireceğiz.

Şehrin sanayisine katkı sağlamanı öngördüğümüz söz konusu projelerin yanı sıra kırsal bölgelerimizdeki fırsatları da değerlendiriyoruz. Bu kapsamda Göksun ilçesi ve çevresindeki başta elma olmak üzere tarım ürünlerinin muhafazasını sağlamak ve üreticilerin daha geniş süreyle ürünlerini pazarlayabilmelerini sağlamak amacıyla Göksun'da Soğuk Hava Deposu Projesini kuracağız. Her ilçenin potansiyeli bulunan ve öne çıkan ürünlerini belirledik. İlçe kırsal

kalkınma planlarında bu ürünlerin katma değerini arttırmak amacıyla tedbir ve faaliyetlerimizi belirledik ve ilçelere özgü projeleri hayata geçireceğiz. Ayrıca Döngel Kırsal Kalkınma Mastır Planı ile önemli bir kırsal turizm merkezi olma potansiyeli taşıyan bölgenin altyapı ve üstyapısını planlıyoruz. Bunların yanı sıra UNESCO Dünya Miras Geçici Listesi'ne dahil edilen Eshab-ı Kehf'in altyapısını iyileştirdik. Göksun ve Andırın'da doğa turizmini geliştirmeye yönelik rekreasyon-çevre düzenleme projeleri yürütüyoruz.

Kahramanmaraş ilindeki sanayinin sektörel durumu incelendiğinde tekstil ve konfeksiyon, gıda, metal mutfak eşya, enerji, kağıt, kuyumculuk ve lojistik sektörlerinin ön plana çıktığı görülmektedir. Sanayi sektöründe yaklaşık 133 bin kişi istihdam edilmektedir.

Kahramanmaraş ilindeki en büyük sektör konumunda bulunan tekstil sektöründe, Türkiye iplik üretiminin %35'i, dokuma kumaş üretiminin %10'u gerçekleştirilmektedir. Dış ticaret rakamlarında ise 2016 yılında Kahramanmaraş ili Türkiye tekstil ihracatının % 6,7'sini (626 milyon do-

lar) karşılamaktadır. Türkiye’de üretilen metal mutfak eşyalarının %65’i Kahramanmaraş ilinde gerçekleştirilmekte olup 100’ün üzerinde firma ve 10.000 kişiye istihdam sağlayan bulunduğu sektörün 2016 yılı ihracatı ise 80 milyon dolar civarındadır. Kuyumculuk sektöründe yaklaşık 700 imalathanenin bulunduğu Kahramanmaraş ili yıllık 40 ton altın işleme kapasitesi ile 3.000 kişiye istihdam sağlamakta olup Türkiye’de, altın işleme konusunda İstanbul’dan sonra 2. sıradaki il konumundadır.

Toplam yüzölçümünün %37’si tarım alanı olan ilimiz ceviz üretiminde Türkiye’de ilk, Kırmızıbiber (baharatlık) üretiminde 3., Çerezlik ayçiçeği üretiminde 4. sırada yer almaktadır.

Turizmin tüm sektörlerinde yüksek potansiyele sahip olan Kahramanmaraş ili, İstiklal madalyalı şehir, Kapalı Çarşı, Taş Medrese, Eshab-ı Kehf, Germenicia Antik Kenti, Uludaz uğur böcekleri vb. gibi değerlere sahip.

İlimizin Türkiye ekonomisine katkıları her geçen gün artmaktadır. 2008 yılında ilk Türkiye’nin En Büyük 1000 şirketi sıralamasında 11 şirketle yer alan Kahramanmaraş’ın 2016 yılında bu sayıyı 22’ye çıkarmış olması Türkiye’nin 2023 hedeflerine ulaşmasına yaptığı katkıyı gözler önüne sermektedir.

Son olarak Dergimizin bu sayısının konusu olan; “Türk Kamu Yönetiminde Kadın” konusunda düşüncelerinizi öğrenebilir miyiz?

Küreselleşme ekonomi, iletişim gibi alanlarda getirdiği yeniliklerin yanı sıra geleneksel yapıda da değişim meydana getirdi. Doğal olarak kadının toplumsal hayattaki yeri de yeniden tanımlandı. Ülkemiz 1926 yılında kabul edilen Medeni Kanun

ile çağının ilerisinde bir şekilde kadınlara birçok hak ve özgürlük tanıdı. Ayrıca şu an ekonomik ve sosyal anlamda en gelişmiş ülkeler arasında nitelendirebileceğimiz birçok ülkeden daha önce, 1934 yılında, kadınlara seçme ve seçilme hakkını tanıdı. Ülkemizde her geçen gün kadının işgücüne katılım oranı artsa da henüz yaklaşık % 32 oranında. Kadınların korunması gereken varlıklar imajından sıyrılıp kariyerlerinde yükselmeleri, yönetici pozisyonlarına gelmeleri hem kamu yönetiminde hem de özel sektör de kurumların farklı bakış açısı kazanmalarına büyük katkı sağladı. Kadınların, kurumların organizasyon yapılarının her kademesinde sayısal olarak artmasını ve özellikle karar alma mekanizmalarındaki rollerinin güçlenmesini temenni ediyorum. Bu kapsamda kamuda ve özel sektörde kadınların işgücüne katılımını desteklemenin en önemli görevlerimiz arasında olduğunu düşünüyorum.

